

Bydgoszcz 28 stycznia 2020 r.

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI

WPS.III.9421.3.25.2019.LS

**Pani
Anna Woźniak-Margol
Dyrektor
Domu Pomocy Społecznej
w Browinie**

Wojewoda Kujawsko-Pomorski stosownie do art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.) - zwanej dalej „ustawą o pomocy społecznej” bądź „ustawą” oraz § 17 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. nr 61 poz. 543 ze zm.) - zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie nadzoru i kontroli”, przekazuje niniejsze zalecenia pokontrolne.

W dniach 9-11 września 2019 r. inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej, działający na podstawie upoważnienia Wojewody Kujawsko-Pomorskiego przeprowadzili kontrolę doraźną w Domu Pomocy Społecznej w Browinie - zwanym dalej domem lub DPS.

Zakres ww. kontroli obejmował zbadanie funkcjonowania domu zgodnie z zapisem ustawy o pomocy społecznej oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. 2018 r. poz. 734 ze zm.), w tym między innymi, standardu świadczonych usług wobec mieszkańców Domu, w tym wskaźnika zatrudnienia – w związku z powzięciem informacji o występujących nieprawidłowościach w tym zakresie.

Celem kontroli było określenie stanu faktycznego w obszarze objętym tematyką kontroli w tym ustalenie ewentualnych nieprawidłowości oraz zbadanie ich zakresu i skutków.

Kontrolą objęto okres bieżący. Szczegółowe wyniki przedstawione zostały w protokole z kontroli doraźnej, który w dniu 22 października został przesłany do jednostki. Dyrektor Domu Pomocy Społecznej w Browinie w dniu 29 października 2019 r. wniósł zastrzeżenia do ww. protokołu, które w całości zostały uwzględnione przez tut. Wydział.

Zmiany do protokołu Dyrektor podpisał w dniu 16 grudnia 2019 r., natomiast protokół został ostatecznie podpisany 13 stycznia 2020 roku i odesłany do tut. Wydziału.

Dom Pomocy Społecznej w Browinie prowadzony jest przez Powiat Toruński. Jest jednostką stałego pobytu, przeznaczoną dla osób przewlekle somatycznie chorych. Dom został wpisany do Rejestru Domów Pomocy Społecznej prowadzonego przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego, na podstawie zezwolenia na prowadzenie domu pomocy społecznej z dnia 21 stycznia 2011 r. znak: WPS.III.SSz.90130/2/2011. Zezwolenie wydane zostało na czas nieokreślony. Jednostka dysponuje 125 miejscami rzeczywistymi.

Zespół inspektorów dokonał oględzin terenu wokół budynku oraz wybranych pomieszczeń domu tj. pokoi mieszkalnych, pomieszczeń sanitarnych i pomieszczeń ogólnodostępnych dla mieszkańców. Ustalono, że pokoje mieszkalne Domu wyposażone są zgodnie z wymogami standardu w odpowiedni sprzęt dostosowany do potrzeb mieszkańców. Budynek DPS składa się z dwupiętrowego budynku głównego i pawilonu mieszkalnego, które są połączone łącznikiem. W skład kompleksu wchodzi również budynek administracyjny.

Budynek główny i pawilon jest wyposażony w windę. Obiekt pozbawiony jest barier architektonicznych. Teren przed budynkami jest zagospodarowany. Do dyspozycji mieszkańcy mają również teren zielony. W DPS jest zainstalowany system alarmowo – przyzywowy. Centralka systemu znajduje się w gabinecie medycznej pomocy doraźnej. W dniu 10 września 2019 r. inspektorzy skontrolowali system. Pod względem technicznym działał on poprawnie. Zastrzeżenia kontrolerów dotyczyły jedynie nie podłączenia dwóch przewodów zasilających system, przy łóżkach dwóch mieszkańców. Po rozmowie z kierownikiem Działu przewody niezwłocznie zostały podłączone. Dom dysponuje ogółem 47 pokojami mieszkalnymi dwu, trzy i czteroosobowymi. Pokoje mieszkańców usytuowane są na 3 kondygnacjach.

Dom Pomocy Społecznej posiada wymagane dokumenty niezbędne do jego funkcjonowania tj. Statut oraz Regulamin Organizacyjny.

Personel Domu udziela mieszkańcom pomocy w podstawowych czynnościach życiowych i pielęgnacyjnych, a także w załatwianiu spraw osobistych. Mieszkańcy Domu wymagają w mniejszym lub większym stopniu pomocy personelu podczas poruszania się, przyjmowania posiłków, toalety czy zażywania leków. Podstawą funkcjonowania Domu są Indywidualne Plany Wsparcia opracowane przez pracowników ZTO. Na posiedzeniach Zespołu omawiana jest indywidualna sytuacja poszczególnych mieszkańców, a także

opracowywane, analizowane i modyfikowane są indywidualne plany wsparcia. Dla każdego nowoprzyjętego mieszkańca IPW jest opracowywany po sześciu miesiącach jego pobytu. Efekt realizacji przez Dom usług wspomagających w stosunku do mieszkańców odzwierciedlony jest w IPW.

Dom Pomocy Społecznej zapewnia mieszkańcom udział w terapii zajęciowej. Zajęcia odbywają się w dwóch ogólnodostępnych pomieszczeniach. W celu prowadzenia zajęć Dom zatrudnia osoby na stanowisku starszego instruktora terapii zajęciowej oraz terapeuty. Terapia prowadzona jest w formie zajęć grupowych i indywidualnych z uwzględnieniem poziomu sprawności fizycznej, psychicznej, intelektualnej oraz możliwości wynikających z posiadanych schorzeń. W Planie Terapii Zajęciowej uwzględniono imprezy kulturalno-edukacyjne, rekreacyjno-ruchowe oraz ramową ofertę terapii zajęciowej z uwzględnieniem rodzaju, metod i technik prowadzonych zajęć. W Domu prowadzona jest również terapia w formie: ergoterapii poprzez którą mieszkańcy m.in. podejmują drobne prace porządkowe w kaplicy, pracowni terapii zajęciowej, bibliotece, na cmentarzu i wokół Domu. Dodatkowo organizowane są zajęcia kulinarne oraz praca z komputerem. Kolejną formą terapii jest arteterapia, gdzie stosowane są m. in. metody papieroplastyki, biblioterapii, muzykoterapii. Powyższe zajęcia prowadzone są wg planów zajęć określonych na każdy miesiąc z wyszczególnieniem dni tygodnia, godzin zajęć i określeniem rodzaju zajęć. Dodatkowo na każdy miesiąc zaplanowane są różne rodzaje imprez, dostosowane do pory roku i świąt okolicznościowych, wycieczki, pogadanki. Przeprowadzone czynności kontrolne wykazały, że Dom zapewnia szeroką ofertę zajęć terapeutycznych.

Dom świadczy również na rzecz mieszkańców usługi z zakresu rehabilitacji. Wszystkie zabiegi fizykoterapeutyczne i zajęcia ruchowe dobierane są indywidualnie do potrzeb stanu zdrowia i możliwości danej osoby. Z zakresu kinezyterapii prowadzone są m.in.: ćwiczenia ogólnousprawniające, redresyjne, pionizacja i nauka chodu, ćwiczenia oddechowe, inne metody rehabilitacyjne np. Kinesiotaping, Terapia Punktów Spustowych oraz masaż leczniczy, izometryczny i drenaż limfatyczny. Ponadto stosowane są zabiegi m.in. hydroterapii, laseroterapii, terapii ultradźwiękowej, światłolecznictwa, magnoterapii. W gabinecie fizjoterapii mieszkańcy mają do dyspozycji: rowery stacjonarne, rotory kończyn dolnych i górnych, urządzenie do ćwiczeń posturalnych, drobny sprzęt rehabilitacyjny, fotel masujący, UGUL itp. Ponadto stosuje się rehabilitację przyłózkową dla osób, które z powodu stanu zdrowia nie mogą brać udziału w ćwiczeniach i zabiegach w gabinecie fizjoterapeutycznym.

Zgodnie z procedurą postępowania dotyczącą przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków w Domu Pomocy Społecznej w Browinie oraz informacją wywieszoną na tablicy ogłoszeń, mieszkańcy mają możliwość zgłaszania skarg i wniosków dotyczących funkcjonowania Domu: Dyrektorowi Domu we wtorki w godz. od 10.00 do 12.00 oraz pełniącej dyżur pielęgniarce Zespołów I i II - w dni wolne od pracy. Podczas nieobecności Dyrektora Domu skargi i wnioski można kierować do pielęgniarek dyżurnych Zespołu I i II. Wszystkie sprawy zgłaszane przez mieszkańców są wyjaśniane i w miarę możliwości rozwiązywane na bieżąco.

DPS umożliwia mieszkańcom korzystanie ze świadczeń zdrowotnych. Mieszkańcy objęci są opieką zdrowotną na zasadach ogólnych podstawowej opieki zdrowotnej przez NZOZ Gminny Ośrodek Zdrowia Sp. z o.o. z Łubianki przy ulicy Toruńskiej 97. Dwa razy w tygodniu odbywają się wizyty lekarza rodzinnego z ww. Ośrodka. Ponadto opiekę świąteczną i weekendową świadczy Szpital Powiatowy w Chełmży. Dodatkowo mieszkańcy dps korzystają z różnych poradni specjalistycznych z Torunia, Bydgoszczy oraz Chełmży.

Warunkiem efektywnej realizacji usług opiekuńczych i wspomagających jest między innymi posiadanie wskaźnika zatrudnienia pracowników ZTO w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy w odpowiednim typie domu.

Z dokumentów przedstawionych przez Kierownika jednostki wynika, że na dzień kontroli w Zespole Terapeutyczno-Opiekuńczym zatrudnionych było 64 pracowników na umowę o pracę oraz 11 pracowników na umowę zlecenie. Z wyjaśnień dyrektora Domu wynika, iż na dzień kontroli w dziale Opiekuńczo-Terapeutycznym było zatrudnionych 58 osób. Z końcem 31 sierpnia 2019 r., 5 osób rozwiązało umowę o pracę. Pracownicy domu będący w ZTO zatrudnieni są w Dziale Opiekuńczo-Terapeutycznym, natomiast pracownicy Działu Administracyjno-Gospodarczego i Administracji wchodzący w skład ZTO są również pracownikami pierwszego kontaktu. Łącznie w ZTO jest 6 pracowników DPS z innych działów niż terapeutyczno-opiekuńczego.

Z przedłożonego wykazu pracowników pierwszego kontaktu wynikało, iż wszyscy tworzący skład Zespołu Terapeutyczno-Opiekuńczego pełnią jednocześnie funkcje pracownika pierwszego kontaktu. W związku z powyższym analizie poddano zakresy czynności wybranych pracowników, będących jednocześnie pracownikami pierwszego kontaktu. Zespół inspektorów w toku prowadzonych czynności kontrolnych, do wyliczenia wskaźnika zatrudnienia w ZTO wliczył pracowników Działu Opiekuńczo-Terapeutycznego I i II, łącznie 58 etatów dla 58 osób. Pracownicy DAG i Administracji zostali wliczeni do

wskaźnika zatrudnienia jedynie w takiej części etatu w jakiej zajmują się opracowaniem IPW oraz ich realizacją i koordynowaniem działań na rzecz mieszkańca.

Wykonywanie zadań pracownika z Działu Administracyjno-Gospodarczego, będącego również pracownikiem pierwszego kontaktu można zaliczyć jedynie w wymiarze $\frac{1}{4}$ etatu tj. (5 osób po $\frac{1}{4}$ etatu co stanowi 1,25 etatu) oraz $\frac{1}{4}$ etatu pracownika z działu Administracji zatrudnionego na stanowisku referenta ds. administracji. W związku z powyższym wskaźnik zatrudnienia na jednego mieszkańca wynosi $(59,5:124)$ 0,48 i jest niższy od określonego § 6 ust. 2 pkt 3 lit.b rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej minimum standardowego tj. 0,5 na jednego mieszkańca domu.

W Domu Pomocy Społecznej funkcjonuje Rada Mieszkańców, w skład w której wchodzi przewodniczący, zastępca i 2 członków samorządu. Ponadto w dps opracowana jest „Procedura zasad funkcjonowania Społeczności w Domu Pomocy Społecznej w Browinie.” Z treści procedury wynika, że w spotkaniach społeczności uczestniczą m.in.: mieszkańcy, Przedstawiciel Samorządu Mieszkańców, dyrektor Domu, kierownicy Działów, kierownik DOT, fizjoterapeuta, opiekun, pracownik socjalny oraz inni pracownicy Domu. Ze spotkań sporządzane są protokoły przez pracownika socjalnego danego działu. Kontrola wykazała, że realizowano podstawowe prawa mieszkańców. Sposób świadczenia usług w Domu nie naruszał godności i wolności osobistej mieszkańców oraz sprzyjał poszanowaniu ich praw.

Działalność kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowością¹**.

W okresie objętym kontrolą domem kierował Dyrektor, którego na podstawie §17 ust. 2 rozporządzenia w sprawie nadzoru i kontroli wskazuje się, jako osobę odpowiedzialną za powstanie uchybień oraz podjęcie działań w celu ich usunięcia.

W związku z zakończeniem postępowania kontrolnego, przekazując powyższe uwagi i wnioski Wojewoda Kujawsko-Pomorski zaleca:

1. Podjąć działania w kierunku osiągnięcia wymaganego wskaźnika zatrudnienia tj. nie mniej niż 0,5 na jednego mieszkańca domu.

¹ Wojewoda Kujawsko-Pomorski stosuje 5 stopniową skalę oceny: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowością, pozytywna nieprawidłowościami, negatywna (Zarządzenie nr 371/2017 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 11 grudnia 2017 r.). Przez uchybienie – należy rozumieć odstępstwo od stanu pożądanego o charakterze wyłącznie formalnym, nie powodujące następstw dla kontrolowanej działalności, zarówno w aspekcie finansowym, jak i wykonywania zadań. Przez nieprawidłowość – należy rozumieć działanie lub zaniechanie, które z punktu widzenia kryteriów kontroli jest nielegalne, niegospodarne, niecelowe lub nierzetelne, a w przypadku kontroli wykonywania zadań – nieskuteczne, niewydajne lub nieoszczędne.

Termin wykonania: bez zbędnej zwłoki.

Zgodnie z art. 128 ust. 1 - 7 ustawy o pomocy społecznej:

1. Wojewoda w wyniku przeprowadzonych przez zespół inspektorów czynności, o których mowa w art. 126 cyt. wyżej ustawy, może wydać jednostce organizacyjnej pomocy społecznej albo kontrolowanej jednostce zalecenia pokontrolne.
2. Jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.
3. Wojewoda ustosunkowuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.
4. W przypadku nieuwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka w terminie 30 dni obowiązana jest do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków.
5. W przypadku uwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń, o których mowa w ust. 2, jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, o których mowa w ust. 1, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych przez wojewodę zastrzeżeń.
6. W przypadku stwierdzenia istotnych uchybień w działalności jednostki organizacyjnej pomocy społecznej albo kontrolowanej jednostki wojewoda, niezależnie od przysługujących mu innych środków, zawiadamia o stwierdzonych uchybieniach organ założycielski tych jednostek lub organ zlecający kontrolowanej jednostce realizację zadania z zakresu pomocy społecznej.
7. Organ, o którym mowa w ust. 6, do którego skierowano zawiadomienie o stwierdzonych istotnych uchybieniach, jest obowiązany, w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o stwierdzonych uchybieniach, powiadomić wojewodę o podjętych czynnościach.

W przypadku nie wniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

W przypadku braku realizacji zaleceń pokontrolnych zostanie wszczęte postępowanie administracyjne, zgodnie z art. 130 ust. 1 i 131 ustawy o pomocy społecznej.

Z up. Wojewody Kujawsko-Pomorskiego

Józef Ramlau

Wicewojewoda

Do wiadomości:

1. A/a
2. Starosta Toruński